

EN RECORD DE LES VÍCTIMES
Els noms dels cinc bombers del GRAF de Lleida que van morir en l'incendi. TERRY VAN DER BRUGEN

eren, mitjans que es van retirar massa aviat, problemes de comunicació amb els grups que eren sobre el terreny", assegura. Tot i que el foc d'Horta de Sant Joan va calcinar una part molt important del terme municipal i va arribar a les portes del poble, el que més lamenta l'excalcalde és la mort dels cinc bombers dels GRAF. "Va ser una tragèdia -diu Ferràs-. Tinc clar que els bombers saben el que es fan, tenen plànols i els saben interpretar, però en aquest cas es van ficar a la gola del llop, no estaven ben informats del lloc on es ficaven: era un carreró sense sortida".

un canvi d'estratègia en l'extinció de l'incendi. Delta 0 estava imputat per cinc delictes d'homicidi imprudent i un de lesions greus.

Reclamació de 2,5 milions

Les famílies dels cinc bombers morts durant l'incendi van presentar al maig una demanda contra la Generalitat i van reclamar una indemnització de 2,5 milions d'euros. Aquesta reclamació inclou 200.000 euros per cada fill dels bombers morts, 150.000 per cada viuda, 30.000 per cada pare o mare i 15.000 per cada germà. A més, també inclou una indemnització pel bomber que va sobreviure i que va patir cremades al 70% del cos. Les famílies van prendre la decisió de presentar la demanda al contenciós administratiu perquè la Generalitat, segons l'advocat, "no concreta res".

Xavier Cerdà
COORDINADOR DE GESTIÓ DE CRISI DE L'INSTITUT CERDÀ

"Cal millorar la capacitat d'autoprotecció"

● Quines lliçons podem treure dels incendis dels últims anys?

Ser conscients del risc ha de ser un incentiu per estar més ben preparats. És fonamental invertir més i millor en aquesta preparació.

● Què s'ha fet malament fins ara i què ha millorat?

La gestió dels grans incendis forestals d'última generació requereix més comprensió i sensibilització de tots els agents i de la ciutadania. Cal incidir en tres aspectes crucials: millorar la capacitat d'autoprotecció per reduir la pròpia vulnerabilitat, augmentar la coresponsabilitat dels agents implicats -Interior, administracions locals, empreses, mitjans i ciutadania-, i perfeccionar la coordinació.

● Hi ha una falta de prevenció?

Si no fem una correcta gestió forestal i no aconseguim un bon aprofitament dels recursos, els efectes catastròfics dels focs seran sempre inevitables. Tenim un gran marge de millora al davant. Potser ens hem de plantejar si val la pena defensar determinats patrimonis forestals, si prèviament no s'han gestionat de manera adequada, ja que el risc de conseqüències fatals és massa elevat.

El trajecte més dur del bomber supervivent

Josep Pallàs va patir cremades al 70% del cos

L. D. R.
BARCELONA

Cinc anys de silenci li han servit, si és possible, per posar una mica d'ordre. Ja no vol assenyalar ningú però, amb tranquil·litat, insisteix que tothom té certa responsabilitat en el que va passar aquell 21 de juliol del 2009. Josep Pallàs va ser l'únic supervivent dels sis bombers del GRAF Lleida que van quedar atrapats en l'incendi d'Horta de Sant Joan. Cinc dels seus companys van morir i ell va patir greus cremades al 70% del cos.

"Quan et despertes d'una situació així no entens moltes coses", explica a l'ARA. Pallàs, que ara té 41 anys, diu que durant aquests anys ha pogut analitzar tot el que va passar "amb tranquil·litat, sense pressions i acompanyat" per totes les persones que li han donat suport. Pallàs va estar quatre mesos ingressat a l'hospital i després va haver de fer molts mesos més de rehabilitació, a més de seguir una teràpia psicològica. "Estava a zero de tot, no podia ni parpellejar", explica. Les seqüeles del foc li marquen la pell i l'acompanyaran tota la vida.

Aquell 21 de juliol el foc va acorralar molts dels equips que participaven en les tasques d'extinció de l'incendi. El GRAF de Lleida no en va poder escapar. Quatre bombers -Jaume Arpa, Jordi Moré, Ramon Espinet i David Duaiques- van morir al moment, mentre que un cinquè, Pau Costa, va perdre la vida a l'hospital pocs dies després. Pallàs, que va intentar fugir, va resultar greument ferit. "En aquest accident van morir cinc persones, però va canviar la vida de moltes més", diu Jaume Costa, el pare de Pau Costa, en el documental *El gran silenci, Horta de Sant Joan*, emès a principi

Ferides

"El primer any i mig va ser realment el més dur", diu Pallàs sobre la recuperació

Agraïment

Va tornar al cos perquè se sentia "en deute" amb els que el van ajudar

pis de mes al *Sense ficció* de TV3. Entre elles, la del cap dels GRAF, Marc Castellnou, que ha anat més de 125 vegades al lloc de l'atrapament mortal per intentar trobar restes a l'acció. Han après a viure sense rancúnia, tot i que critiquen l'ús polític que es va fer de l'incendi i creuen que tothom -des dels polítics fins als mitjans de comunicació- han d'assumir la seva part de responsabilitat. Pallàs se sent molt agraït amb els companys que "se la van jugar" per treure'l del foc i amb els professionals de l'hospital de la Vall d'Hebron que li van salvar la vida.

Tornar als bombers

Durant la recuperació moltes vegades va pensar a deixar els bombers, però diu que se sentia "en deute" amb tots els que el van ajudar i volia continuar fent la feina que li agrada. "Em sento en certa manera agraït i la manera de demostrar-ho és treballant com a bomber", assegura. Pallàs és conscient que remoure els fets pot fer mal a alguns familiars, però creu que fa més mal no parlar-ne. El bomber ha tornat a més incendis, acompanyat per Castellnou i per diversos companys de Lleida i dels GRAF. Tornar al lloc dels fets -entre altres coses, per gravar el documental- va ser difícil, però no el més dur. "El primer any i mig va ser realment el més dur. Qualsevol cosa que vingui després, comparada amb aquella realitat, no ho sembla tant", afirma. Espera que trencar el silenci l'ajudi a posar en relleu la realitat i que, en la mesura que sigui possible, la tragèdia d'Horta no es repeteixi. "Hem d'explicar la realitat a la qual ens enfrontem, que ens supera cada dos per tres per la magnitud dels incendis", assegura. I diu que Catalunya és terra de focs i que s'ha de saber viure amb això.

Josep Pallàs, l'únic supervivent del GRAF de Lleida a l'incendi d'Horta de Sant Joan, ha trencat el seu silenci després de cinc anys. FRANCESC MELDON